

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 .
Negyedévre	—	—	—	6 .
Egy hóra	—	—	—	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 59. szám.

Szombat, márc. 13

Március 15.

Nagybeeskerek, március 13.

Utban az ujhodás. Utban az igazság. A tavasz verőfénye eme napsugaras hirdással megragadja az ember keblét, elébe varázsolván a közeljövő örömeit, reményeit, a multak dicső emlékeit. Egy fél-századnál hosszabb idő telt le azóta, hogy ujhodás és igazság karöltve vették útjokat a mi vérrel és verítékekkel áztatott magyar Kánaán földünk felé, hiszen ujhodás és igazság a közös édes anya ikergyermekei, kik egymás nélkül meg nem élhetnek s akkora elválaszthatatlanok, mint az ujszülött az anyatejtől, a fény a naptól. S ez iker-testvérek szomorú időkön át, távol bolyongtak e haza határaitól, csak mint egy-egy fogalom, mint egy édes sejtelen éltek a jobb gondolat- és érzelmevilágában, amikor mint egy varázsütésre az idők borongós szürkésége széjjel oszladozott s a tetszhalott nemzet egén március 15-én fölragyogott az üdvöt jelző ujhodás és igazság kettős csillagzata. Nehezen, nagynehezen bontakozott ki a viharal, vészszel terhes telhők közül az epedve várt tavaszi sugár, mely megtermékenyíteni volt hivatva a hosszú térésben és várakozásban elalélt elméket és lelkeket, de ellenállhatlan erővel mégis csak utat tört magának és jött, mert jönni kellett — egy jobb kor, mely új irányt szabott a nemzet történelmi életének, kulturai törekvéseinek, gazdasági tevékenységének.

Hogy mekkorát haladt a magyar nemzet az ezernyolcszáznegyvennyolcadiki március 15-ike óta a szellemi és anyagi boldogulás terén, arról kötetek sem szólhatnak eléggé kiuerítően, nem hogy lehetséges volna azt egy rövid hírlapi cikkbe foglalni. Az ujhodás elvitázhatatlan tényei és következményei igazságot szolgáltatnak a márciusi nagy napok nagy embereinek, akik az idők mostohaságán, a körülmények és viszonyok sivárságán kétségbe nem esve, törhetlen hősiességgel, csüggedést nem ismerő kitartással ápoliták a haza ol-tárán a remény Vesta tűzét, hogy az utban levő ujhodás majdan tanuságot teszen az igazságról, melyet a legnagyobb magyar messiási harsonával hirdettek, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz“.

A márciusi vívmányok meghozták a maguk gyümölcseit. A magyar „hazát talált honában“. Szellemi és anyagi erői hosszú tespedés után fölszabadulván, tetszése szerint, bár még nem minden korlát nélkül, rendelkezik, a haladás kerékkötőjét az öntudatra ébredt nemzeti szellem izekre törte s bár az összezúzott szilánkok közül feles számban vannak, melyek a diadalszékér küllői közt rejtőzve, a haladás gyorsaságát érezhetően megnehezítik — de azért az előre törők karavánja látomást közeleg a célhoz, melyet a nemzeti geniusz maga elé tűzött.

Március 15-ét tündöklő három csillag villant fel Magyarország történelmi egén, mely körül 12 fénypont csoportosult, ama három fényforrásból nyervén melegét, vi-

lágosságát. A három csillag számra nézve megfelelő a nemzeti zászló színeinek, a szabadság, egyenlőség, testvériség. Hogy a hármás bérc és a négy folyam áldott földje, a szabadság mentsvára, azt a legelfogultabb ellenség sem vitathatja el. Honos és idegen itt mifelénk annyi szabadságot élvez, men-nél többet a kulturállamok egyike sem nyújt és aki itt üti fel sátrát, eleven példajaként szerepel Jókai földes urának, aki néhány esztendő lefolyása után annyira összenöve érzi magát a magyar földdel, hogy csak kivételes gazdasági válságok képesek őt a nagy vizen tundra szoritani, hogy ott keresse ideig-óráig boldogulását. O! a magyar szabadság nem idegen csiréből nőtt fejlemény, — itt fogamzott meg, itt öntözték vérrel, verítékekkel és ha hervadnak indul, lehulló levelei humussá változnak, mely új alakban sarjastja terebélyt. Már az egyenlőség és testvériség csillagairól nem zenghetünk oly lelket vidító dics-éneket, mint a szabadságról. Egyenlőség — az ott van az írott törvényben, de csillagfénye a rohanó idővel bizony nagyon is sápadtra halványult. Lásd a korunkban annyira elmérgesedett szociális mozgalmakat. S hogy a testvériséggel hogyan állunk: Jaj, arról ne is beszéljünk.

Március 15-ének életre ébresztő fuvalma hozzád nekünk vissza a körünkből távozott egyenlőséget és testvériséget, a szabadság ikergyermekeit.

Dr. Klein Mór.

A gazdasági oktatás.

— Néhány szó mezőgazdasági ismereteink fejlesztéséről, kapcsolatba hozva a gazdasági népoktatással. —
(Befejező közlemény.)

II.

A reformjavaslatnak megfelelően 844 községben kellene az ismételőiskola kötelesek száma szerint önálló gazdasági iskolát felállítani, ha a járásonkinti szervezkedést tartjuk szemelőtt, akkor körülbelül a 420 járásnak megfelelően ugyanannyi népies mintagazdasággal egybekötött tangazdaságot kellene felállítani és pedig ott, ahol erre legnagyobb szükség van és pedig sokkal fokozottabb mértékben, mint az tervezetük.

Az így megkezdett szervezés idők multán fejleszhető lenne a szükség szerinti számban, mindaddig, míg ezt a kérdést teljesen meg nem oldottuk.

Az önálló iskola vezetője a szaktárgyakat adná elő, vezetné a tanítással kapcsolatosan szükséges gazdasági utmutatást és szerkesztené a tangazdaság jelentéseit.

A számolásokat nem az iskolavezető, hanem a segédszemélyzet vezetné, a vezető csak átnézné és hitelesítené.

Ezen lehetőleg a járási székhelyen felállítandó önálló gazdasági iskolához lehetne bizonyos időnkint a járáshoz tartozó kisebb fokozatu gazdasági népoktatás vezetőit összehívni, hogy az ismételőkötelesek tanítására oly fontos gyakorlati utmutatást ott eltanulhassák, illetve az idő-ről-időre felmerülő gazdasági kérdésekben nemcsak tanácsot de megfelelő utmutatást is nyerjenek.

A járási szervezkedés kezelésével igen szép és ami meg nem vetendő, gyorsabb eredményt érhetnénk el, midőn mezőgazdasági ismereteinket a nép körében bővíteni és ezáltal a nép gazdálkodását helyes mederbe terelni akarjuk.

A járásonkinti eredményesebb működés különösen elképzelhető akkor, ha teljesen fel-fogjuk a tangazdaság vezetőjének ügykörét, mert

ne feledjük, a változott viszonyok miatti meg-élhetés, az okos élni tudás, ami konzervatív kis gazdáinkat is a fokozottabb tevékenységre ösztönzi s így ösztönszerűleg keresik a haladás útját, keresik a vezetőt, ki őket tanítva és nekik a haladás útját kijelölje.

Szerény véleményem szerint vétek lenne ezen körülményt avatott kézzel meg nem ragadni és mindjárt, amennyire lehet, helyes mederbe nem terelni.

Az önálló gazdasági népoktatás vezetőjének a tangazdaság ellátásán kívül még ügyköréhez tartozhatna, minden a mezőgazdasági érdekeket érintő ügy.

Ugy a gazdakörök, mint az egyes gazdák oktatása és gyakorlati kiképzése.

A helyes vetőmag előkészítés és csávázás keresztülvételének gyakorlati bemutatása, mert milliókat veszít egy a köz, mint maguk a gazdák az üszög miatt, csakis azért, mivel — lehet mondani — az elene való könnyű védekezést helytelenül viszik keresztül.

Megismertetné a jobb és helyesebb gazdasági gépek és eszközökkel és a vételnél tanácsal látna el őket, nehogy idejét mult rossz gépeket szerezzenek be. Megmagyarázná a helyes állat tartást és táplálást, nehogy ebbeli tudatlanságuk miatt a vett nemesebb fajta degenerálódjon. Kezébe venné a siralmas állapotban levő legelő ügyet. Ellenőrizné a közvagyon kezelését és mikénti kihasználását. Utána nézne a mezőrendőri törvény végrehajtásának. Védene az árvák vagyonát, illetve annak gazdaságos használatát. Végezné a gazdasági tudósításokat. Vezetne rendszeres meteorológiai feljegyzéseket.

Mint látjuk, igen szép és hasznos feladat várna rájuk és bármiként oldatik meg a most szönyegen levő gazdasági népoktatás kérdése, az a nép ilyenformán való vezetésének figyelmen kívül hagyása nélkül szerintem nem lehet tökéletes, illetve a kitűzött célnak teljesen megfelelő.

A gazdasági népoktatás reformjavaslatánál bizonyos magyaros közönnnyel találkoznunk és csak irigykedve olvashatunk az amerikai Egyesült Államok Davis-bill-jéről, annak arányairól és azon lázas érdeklődésről, amelyet iránta a sajtótól kezdve az utolsó polgárig tanusit.

Követendő példa ez, úgy a sajtóra, mint ránk gazdákra nézve és legyünk már egyszer mi is hazánk és saját érdekeinket edő igaz polgárok s a nagy politikai és gazdasági mozgalmak között gondoljunk azon nagy eredményekre, amit a gazdasági népoktatás korszakos reformjavaslatától várhatunk; emeljük szavunkat, adjuk elő terveinket és meg vagyok arról győződve, hogy azon nemes elme, ki e kérdést a szönyegre hozta, megtalálja benne azon jót, ami mezőgazdasági ismereteink fejlesztésére fontossággal bír.

(Pusztá-Ráros.)

Páll Béla,

uradalmi intéző.

A vármegyei tisztviselők statusrendezése.

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének ügyvivő elnöke, Fazekas Gusztáv alispán a belügyminiszteriumban az illetékes tényszerzőkkel hosszabb eszmecsere-t folytatott, miről a „Vármegye“ című lap közlése szerint a következő kijelentést tette:

Illetékes helyen nyert felvilágosítások alapján mondhatom, hogy az Orsz. Egyesület által felterjesztett statusrendezési törvényjavaslat tervezet komoly tanulmány tárgyát képezi. Azonban az Egyesület által javasolt statusrendezési mód — amint „A Vármegye“-ben közölt rangsorozati felszólalások is mutatják, — annyira szövényes, hogy annak megvalósítása alapos elő-munkálatokat igényel. Ehhez járul még az is, hogy a javaslat anyagi oldalához más tényező-knek is hozzá kell szólni. Mindez időbe telik ugyan, de ha figyelembe vesszük a javaslatot ötnyújtó küldöttségnek tett belügyminiszteri kijelentést, erős meggyőződéssel állíthatom, hogy nem lehet attól félnünk, hogy a statusrendezés ügye a tanulmányozás révén hajótörést szenvedhessen. Az

T. C.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni, hogy a napokban visszaérkeztem bécsi utazásomból, ahol a legelőkelőbb cégeknél bevásárlásaimat eszközöltem és az utolsó divatnak legizlésebb cikkeiket beszereztem.

A legujabb bécsi és párisi divatcikkkel diszitett kész kalapok, valamint formák és gyászkalapok

Áraim szabottak!

259-1.1

bő választékban a tisztelt hölgyközönség rendelkezésére állanak.

A tisztelt hölgyközönség szives támogatását és becses megbízásait kérem.

Versenyképesség!

Teljes tisztelettel **Mekovió Zorka**, azelőtt Brankován női kalap- és divatterme.

— **A nagyjécsai családi dráma.** „Merénylő férj” cím alatt röviden már megírtuk, hogy Lukits Szvetiszlav nagyjécsai póstamester a napokban délután revolverrel rátámadt feleségére. ki Schuld Péter jegyző és Schmidt József iskolaigazgató feleségével gyanútlanul sétált. A merénylő férj öt lövést tett, amelyek közül egy golyó Schmidtné fejét horzsolta, két golyó az áldott állapotban levő Schuldné combjába furdott, míg a másik két golyó Lukitsné ruháin ment keresztül. A lapok e gyilkos szándéku merénylet okául féltékenységet és családi perpatvart emlegetnek. Megbízható forrásból vett információnk szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak, amennyiben a valódi tényállás a következő: A póstamester voltaképpen Lukitsné volt, akinek a férje csak kezelte a póstát, még pedig nem a legnagyobb gonddal. A napokban a nagyjécsai póstahivatalban vizsgálat volt s a vizsgálatot végző ellenőr figyelmeztette Lukitsnét, hogy ügyeljen fel jobban a férje munkájára, mert ha nem, úgy esetleg neki magának gyűlik meg a baja a póstaigazgatósággal, amennyiben ő felelős mindenért. Lukitsnét ez a figyelmeztetés szerfelett bántotta s e miatt heves szemrehányásokat is tett férjének, aki állítólag főleg e miatt is követte volna el gyilkos merényletét. A merénylet elkövetése után Lukits föbelőtte magát s nyomban meghalt. Lukitsnét a merénylet alkalmával nem érték a golyók, pusztán csak ruháját érintették. A merénylet alkalmával Schuldné szenvedett komolyabb sebesülést, akit rögtön orvosi ápolás alá vettek, de állapota most már szintén javulásnak indult.

Székrekedésben szenvedők 3 évökánál Ferenc József-keserűviz napenkénti használata által csakhamar rendszeres bélműködést érnek el. Még a legmakacsabb bántalmaknál is gyorsan, biztosan és enyhén hat. — A Ferenc József-keserűviz-források igazgatósága Budapesten. 1909. (4)2

— **Játék a fegyverrel.** Mint Alibunárról jelentik. Kaiser Károly asztalosmester fia tegnapelőtt Bogdánfi György nevű barátjával, egy ottani cipész fiával játszadoztak az udvaron. A fiuk kezében flóbert-pisztoly volt. Bogdánfi el-sütötte a töltött fegyvert és a golyó a kis Kaiser jobb szemén át az agyba hatolt. Eszméletlen állapotban vittek be még tegnapelőtt délután az életveszélyesen sérült fiút a temesvári köz-kórházba, ahol a golyót eltávolították. A szerencsétlen fiú életbenmaradásához nincs remény.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasság nem volt.

Születések: Göschl Lajos, rk. betűszedő, leánya. — Vujin István, gk. napszámos, fia. — Juszt József, rk. kőműves, leánya. — Jankovity Péter, gk. vincellér, fia. — Radovancev Milán, gk. napszámos, fia. — Ludvig János, rk. borbély, leánya. — Popov Milivoj, gk. borbély, leánya. — Strassburger Mátyás, rk. asztalos, fia. — Herbstler József, rk. asztalos, 2 fia. — Paulicsek János, rk. cipész, fia. — Kábor Anna, rk. cseléd, leánya. — Czveity Lyubomir, gk. napszámos, fia. — Korpesz Árpád, rk. cukrász, fia. — Granz Szvetozár, gk. földműves, leánya. — Baranyi Pál, rk. udvaros, leánya. — Visoczki János, rk. kocsis, leánya. — Dankulov Sebő, gk. napszámos, leánya. — Dimitrievics Vitályos, gk. napszámos, leánya. — Jankovics Sebő, gk. timár, fia.

Halálozások: Weimer János, rk. 57 éves, földműves, majlob. — Turinszki Keresztély, gk. 23 éves napszámos, tudóvsz. — Hack János, rk. 74 éves városi serompóór, aggkór. — Gombár István 1 hónapos, görcsök. — Popov Boszilyka, gk. 2 hónapos, tudólob. — Özv. Wittner Józsefné, rk. 84 éves, aggkór. — Dankulov Sarolta, gk. 2 éves, hörgőhurut. — Turinszky Milos, gk. 6 hónapos, görcsök. — Özv. Schrader Frigyesné, rk. 90 éves, aggkór. — Ceuss Mária Germelina, rk. 68 éves iskolánővér, tudóhurut. — Ludvig Magdolna, rk. 3 napos, életgyenge. — Nagy Anna, rk. 19 napos, görcsök. — Özv. Neumann Nándorné, rk. 90 éves, aggkór. — Rajkov Mladen, gk. 34 éves napszámos, fehérvérűség. — Czveity András, gk. 49 éves városi szegény, agyhártyalob. — Özv. Hajdu Istvánné, ref. 80 éves, aggkór. — Lukó Sándor, rk. 4 éves, tudóvsz. — Krpucsin Gorinka, gk. 12 napos, görcsök. — Szektiusz József, rk. 8 hónapos, görcsök. — Waltrich Jánosné, rk. 24 éves, tudóvsz. — Herbstler Mátyás, rk. 6 napos, életgyenge. — Minarovics Antal, rk. 71 éves, tudólagulás. — Erdeljan Tivadar, gk. 4 hónapos, görcsök. — Perkics Iván, gk. 20 hónapos, bélhurut. — Csokán Henrik, rk. 17 hónapos, életgyenge. — Fülöp Mária, rk. 20 hónapos, tudólob.

Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek Bécs, Tuchlauben 9.) és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház elvégezvén az adóreform nagy munkáját, ma már csak rövid ülést tartott, hogy azután három napig megpihenjen. A mai ülésen apróbb jelentéseket intéztek el, majd megállapították a következő ülés napirendjét, végül pedig interpellációk voltak.

Justh Gyula elnök az ülést 10 óra után nyitotta meg, amire Vertán Endre a közoktatásügyi bizottságnak, Moskovics Iván pedig a kérvényi bizottságnak kisebb jelentéseit terjeszti be, a melyeket tudomásul vesznek.

Ezután harmadszori olvasásban megszavazzák a közadók kezeléséről szóló s tegnap elfogadott utolsó adójavaslatot.

Most Justh Gyula elnök indítványozza, hogy a képviselőház március 15., 16. és 17-én ne tartson ülést s a legközelebbi ülés csütörtökön, március 18-án legyen. Az ülés napirendjére a birtokpolitikai törvényjavaslat előzetes tárgyalására kiküldendő ad hoc bizottságnak a megválasztása, a Fejérváry-kormány megrovásának ügye és kérvényi ügyek tüzesenek ki.

A képviselőház ehhez hozzájárul.

Ekkor áttértek az interpellációkra.

Először Bozóky Árpád interpellál az Ausztriával való éremszerződésünk dolgában.

Utána Polit Mihály a szerb kormány válasza ügyében s a monarchia állásfoglalásáról kérdezősködik a miniszterelnöktől.

Végül ismét Bozóky Árpád interpellál a szerb kereskedelmi szerződés ügyében.

Az interpellációkra egyikük sem kapott választ.

Ezzel az ülés véget ért.

A politikai helyzet.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, március 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökből jelentik, Wekerle Sándor miniszterelnök hétfőn Bécsbe utazik s kihallgatásra megy a királyhoz.

A fuzió.

Budapest, március 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt hivatalos lapja „A fuzió” címmel a következőket írja:

„Kossuth Ferenc levele nyomán a fuzió eshetőségét mérlegelik a politikai körökben és a sajtóban egyaránt. Nincs benne kétség, hogy ha posszibilis alapon meg lehetne csinálni a pártok fuzióját olyan szellemben, mint ahogy azt Kossuth Ferenc levelében érintette, üdvös lenne a nemzeti erők tömörítése a magyar nemzeti célok érdekében. Bizonyos azonban az is, hogy mindennek előtt a bankhelyzetet kell tisztázni és mielőtt a bankprobléma megoldást nem nyert, nem mondhatók épen időszerűnek a fuziók tervei s bizonyára még tulontul koraiak a fuzió esetén való új kormányalakításról szóló híresztelések is. A történeti hűség kedvéért mégis följegyezzük, hogy erre az eshetőségre Apponyi Albert gróf miniszterelnökségét emlegetik arra való hivatkozással, hogy ép ez idő szerint Kossuth Ferenc, aki első sorban lenne hivatva fuzió esetén kormányelnökségre, betegeskedése miatt aligha vállalná azt, mivel sok ide-oda utazással van összekötve s így csak Apponyi Albert gróf neve

kerülhet előtérbe. Ismételjük azonban, hogy még nagyon is korai az eféle kombinál-gatás, mivel a nagyjelentőségű események egész sorozatának kellene még megelőznie a fuziók törekvések sikerét.”

Politikai körökben ezt a hiradást a közel jövő kibontakozásának tartják s azt mondják, hogy a függetlenségi párt köz-lönye célzatosan adta ki az óvatosan kö-rülbástyázott hiradást, azért, hogy a vezető politikusok a keletkező hangulattól követ-keztetni tudjanak.

A bankbizottság ülése.

Budapest, március 13. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház által kiküldött bankbizottság tegnap este tartott ülésén folytatta és befejezte Holló Lajos határozati javaslata feletti tárgyalást. A bizottság, melynek ülésén tizenhárman voltak jelen, egyhangulag elfogadták Holló Lajos határozati javaslatát, kivéve a bizottság két hatvanhetes tagját, akik a szavazáskor el-távoztak. A bizottság határozatát betérjesz-tik a Háznak, addig azonban nem tűzik napirendre, míg a magyar és az osztrák kormány között a banktárgyalásokat be-nem fejezik.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, március 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapota még mindig változatlan. A miniszternek a térdizületben nagy fájdalmai vannak, amit az orvosok igyekeznek enyhíteni. A miniszter állapota azonban nem súlyos, de 8—10 napig ágyban kell maradnia.

A keleti események.

Budapest, március 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentések szerint a szerb kormány a jövő héten ad érdemleges választ a magyar és az osztrák kormány jegyzékének minden részletére.

Budapest, március 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból jelentik, Forgách gróf követünk felvilágosítást kért a szerb a kormánytól, hogy Rostock-ban mért fegyverzik fel a tartalékosokat.

Egy másik belgrádi távirat szerint a szerb kormány a népfelkelők gyakorlatra behívott harmadik korosztályát vissza-tartotta.

Egy bécsi távirat szerint Simics bécsi szerb követet ma Belgrádba rendelték. A visszarendelés okát még nem tudják.

Határidő-üziét.

Budapest, márc. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárattal a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	27.70	—
Buza (októberre)	22.90	—
Rozs (áprilisra)	21	—
Zab (áprilisra)	17.70	—
Tengeri (áprilisra)	15.36	—

Hölgyek és urak

figyelmébe ajánlom a tavaszi idényre érkezett

ujdonságaimat,

amelyek nálam óriási választékban és mesés olcsó árért szerezhethők be.

Saját készítésű férfi- és gyermek-

öltönyök, felöltők, nadrágok stb.

Különlegességek: Gyermek koszt-

tümőkben. Női és leányka felöl-

tők, gallérok ujdonságai a leg-

nyabb választékban. ::

Külön mértékosztály, dús szövetválasztékkal.

FRANK LAJOS NAGYBECSKEREK,

(előzőtt Kovács Gedeon.)

(250—20.2)

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzücről.

Budapest, március 11.

A belpolitikai helyzet alakulása, főleg azonban a szerb bonyodalmak a választójegyzék késedelmé miatt való bizonytalan állapota a hét elején zsiabasztólag hatottak a budapesti értéktőzsde hangulatára. Az üzletkedv lényegesen megcsappant és a forgalom az árak lassu lemorzsolása mellett csaknem teljesen szűnelt.

A változatos külpolitikai hírek mindazonáltal folyton éreztették hatásukat a tőzsdével és újabbán a szerb választójegyzék megérkezésének hírére az árfolyamok ismét megszilárdultak és a teljes üzlettelenséget meglehetősen nagy forgalom váltotta fel.

Élénk kereslet tárgyát képezték az elmúlt hét folyamán bányák és téglagyárak papírjai, melyeknek árfolyamai a kilátásban levő tömeges építkezések hírére jelentékenyen javultak, nemkülönben lényegesebb kereslet tárgyát képezték az osztrák-magyar államvasut részvényei, az államosítás kedvező állásáról szóló hírek következtében.

Ugyancsak nagyobb forgalom tárgyát képezték a fegyver- és gépgyár, valamint Danubius hajógyár részvények, mely vállalatoknak nagyarányu elfoglaltsága jó üzleteredmény kilátását nyújtja.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a

következők voltak:	márc. 4.	márc. 11.
4% magyar koronajáradék	91 35	91 90
magyar hitel részvény	730 75	734 —
ujlaki téglagyár részvény	295 50	303 50
köszénbányai és téglagyár-részv.	452 —	4 1/2 —
közbányai gőztéglagyári részvény	950 —	975 —
osztrák-magyar államvasut-részv.	672 25	681 —

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsio az elsatynulástól megemlenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők

Az Emulsio vasárnaponként a SCOTT-féle módosított védjegyet — a halakat — kérjük figyelmeztetni.

ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.
12e—33

Közygyűlések.

- Március 11. A felsőtorontali ármentesítő- és belvizszabályozó társulat közgyűlése.
Március 14. A Nagybecskereki Chevra-Kadisa közgyűlése.
Március 14. A torontalszécsányi hitelszövet. közgyűlése.
Március 18. A kiszombori segély-egylet és hitelszövetkezet közgyűlése.
Március 21. A jarkováci népbank r.-t. közgyűlése.
Április 4. A Sorger-féle Königsdorf-Albrechtsdorf és Gisenhaini véggátat építő és földmivelő r.-t. közgyűlése

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Eljegyzési
Lakodalmi
Bamast
Eolienne

Selyem

és Henenberg és Selyem I K 35 f-től feljebb, bérmentesen és vámmentesen. Minta postafordultával.

Seidentfabrikt. Henneberg in Zürich.
48/2—8,3

Serravallo
féle
CHINA-BOR vastartalommal
Hygienikus készítés Bécs 1906. Államdíj, díszoklevél és nagy aranysérlem.
Ercsítő szer: gyöngékedők, vérszegények és lábadozó betegek számára.
Etvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító ital.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Megrendelhető minden gyógytárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

2785/1909. polg. sz.

Hirdetmény.

262—3.1

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Temesbégavölgyi vizszabályozási társulatnak Neuzina község határában Ujlécz puszta érdekeltjei elleni kisorsítási ügyében a kártalanítási eljárás 2785—P./1909. szám alatt folyamatba tértetvén, tárgyalásra határnapul 1909. évi március 27-ik napjának d. e. 9 órája Horvátneuzina községhezazhoz kitűzetett, amikorkorra a kisorítói társulat és a kisorítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi tkvi érdekeltnek egyenként külön, s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak részére ezennel kinevezett ügygondnok, dr. Sándor Mihály nagybecskereki lakos ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érdekelt elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot nem gátolja, s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a neuzinai 46, 1208. 1038. sz. tkvekben felvett ingatlanokból kisorítási alá eső területek képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságnak 1909. évi március hó 8-ik napján tartott üléséből.

Dr. Kovács Károly,
kir. törvénysz. elnök-helyettes

S. Tóth István,
kir. törvényszéki jegyző.

831/1908. sz.

Partos község előljáráóságától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Partos község előljáráósága a községhez

melléképületeinek kiépítése

biztosítása céljából Partos község tanácstermében f. évi március 29-én d. e. 9 órakor tartandó versenyárgyalást hirdet.

A költségvetésileg előirányzott összeg 3688 kor. 32 fill., melynek 10%-a bánatpénz gyanánt jelzett napon délelőtt fél 9 óráig készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a község pénztáránál leteendő.

Felhivatnak versenyezni óhajtok, hogy szabályszerűen kiállított és lepecsételt ajánlataikat a kitűzött napnak d. e. fél 9 órájáig a község előljáráóságánál annyival is inkább adják be, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Építkezési tervek, költségvetés és felteletek a községi hivatalban megtekinthetők.

Partos, 1909. évi március hó 8-án.

262—3.3

AZ előljáráóság.

52/1909. sz.

260—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye párdányi járásához tartozó Dinyás községben lemondás folytán megüresedett községi szülésznői állásra ezennel pályázat hirdetnek.

Felhivatnak mindazok, akik az állást elnyerni óhajtják, hogy szülésznői oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket f. évi márc. 31-ig Dinyás község előljáráóságánál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A községi szülésznő javadalmazása: 1. Évi fizetés 300 kor. 2. Szüléseknél való közreműködésért 2 kor. Igazolt szegényektől ezen díj nem követelhető.

Pályázóktól a magyar nyelv mellett a szerb nyelv bírása okvetlenül megkívánatik. A választás f. évi április hó 3-án fog Dinyás községhezazánál megtartatni.

Dinyás, 1909. évi március hó 7.

Az előljáráóság.

1492/1909. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Jankahid nagyközségben megüresedett községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni szándékozókat, hogy minősítésüket igazoló kérvényüket hozzám f. évi március 31-ig adják be.

A választási határidőt később fogom kitűzni.

Javadalmazás: évi 1000 korona fix fizetés, 50 kor. mint közgyám, 100 korona fűtési átalány, mely utóbbi azonban még törvényhatósági jóváhagyást igényel.

Továbbá az új községhez elkészültekor egy szobából álló szabad lakás, addig pedig a kis iroda engedtetik át lakásul és meg nem határozott időre a végrehajtási illeték felerésze.

Nagybecskerek, 1909. évi március 6

Lowieser Imre,

főszolgabíró.

249—3.3

Garantált

70%-ot takarít az „OSRAM”

kevésbé érzékeny villanyos izzókörte, amely minden helyzetben használható, ugyancsak

50%-ot takarít a „TANTAL”

nem érzékeny villanyos izzókörte, beszerezhető a gyártól előírt áron

KINDL F. ÉS TÁRSA

cégtől Nagybecskereken, az áll. el. isk. épületében, szemben a vármegyeházával
265—10.1

Husz-harminc méter
jóminőségű

széna eladó

Bencze Antal és fiánál.

258—2.1

HIRDETÉSEK

a legjutányosabb árak mellett közöltetnek.

UJ BOR

literje 26 krajcár.

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a ház mesternél).

34-138

Ujonan épült elegáns Parklakás

4 szoba, előszoba és mellékhelyiségekkel
Villanyvilágítás! Külön bejárat!

Május hó 1-jétől kiadó.

Amerika-városrész, Dr. MIHÁLOVITS Ödön úr villájával szemben. 146-x4

Kedden, folyó hó 16-án, este
a „Rózsa“ kávéházban

NAGY

TOMBOLA-ESTÉLY.

Kezdeté 10 órakor.

Ezután hetenként egyszer,
minden kedden tombola-estély.

(239-x4)

Legfinomabb

Padló-lakkfesték Spritusfesték Olajfesték

256-62

nagyban és kicsinyben
kapható

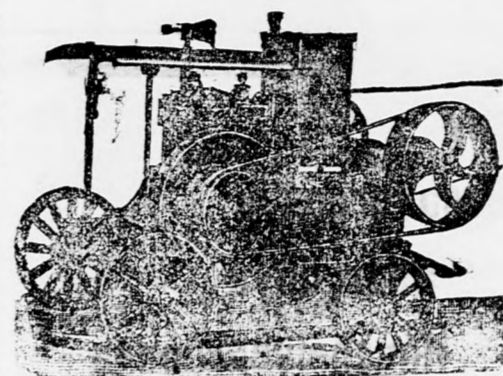
Tolveth Frigyes

fűszer-, csemege- és festék-kereskedésében
Nagybecskerek, Hunyadi-utca.

Telefon 63. sz.

Telefon 63. sz.

GNOM-MOTOR

4000nél több
üzemben. Leg-
egyszerűbb,
szolid építés.
Villamos
gyújtó
Gépszem nem
szükséges.
Legcélszerűbb
fogyasztás.
Kedvező fize-
tések Prospek-
tus ingyen.

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság
Bécs, VI/2, Gumpendorferstrasse 72.
165-125

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

LEGNAGYOBB-SZÖLŐLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

BOR

Kadarka	30 K
Kövidinka	32 K
Finom fehér	34 K
Rizling	40 K

hektoliterenként hamisítatlan
kitünő minőségben eladó

Dr. Nagy Dezsőnél
Nagybecskereken.
15-x.11

TAVASZI VETŐMAGVAK!

L ó h e r e m a g,

L u c e r n a m a g

arankamentességre államilag ólomzárva.

R é p a m a g v a k

eredeti Guedlinburgi ólomzárólt zsákokban

és egyéb magvak legjobb minőségben

beszerezhetők **Temesváron, a**

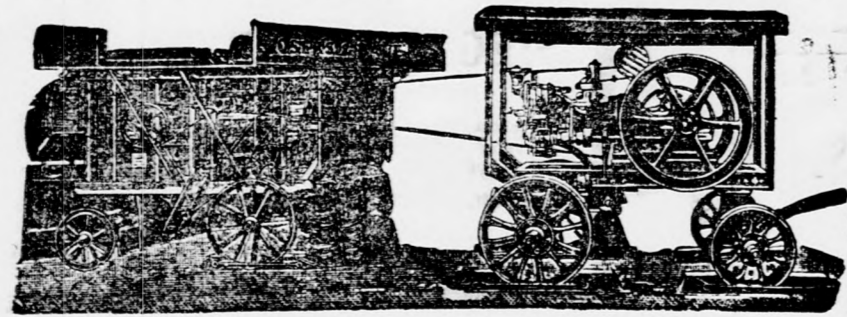
„Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezeténél“.

Osers és Bauer

190b-262

kizárólagos motorgyár

Wien, XX. Dresdnerstrasse 81-83a. Magyarországi fióktelep: Budapest, VI., Podmaniczky-u. 18.

BENZIN LOKOMOBILIS

cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben

Benzinmotorok. Szívógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje 2-3 fillér üzem-
költség óra-lőerőnkint. Több száz telep üzemben.

Elsőrendű szolid gyártmány. — Kedvező fizetési
feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Benzinlokomobilis cséplőszerelvényeink a többek között a következőknél tekinthetők meg üzemben:

Bagi Barnabás, Jászladány,	10 HP. cséplőszerelvény	S. Tóth Márton, Kunszentmárton,	12 HP. cséplőszerelvény
Szaliszno János, Czegléd,	12 „ „	Magocsi János, Monori tanyák,	6 „ „
V. Miklós János, Új-Kecske,	10 „ „	Vancsik István, Keczel, Pest m.,	4 „ „

„M-i-t?“ — „Papa megengedte! Hisz' valódi
Jacobi-féle
Anticotin-cigarettahüvelyek fadobozban!“

Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi
Minden fadoboz egy érdekes búvárkártyát tartalmaz

4-22.21

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi
július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhér, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziájszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓ-S-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a „Moll” feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító, bedörzsölési szer, közhéj, csusz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

5-75.11

Főszékhely

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által

Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvtól mellett teljesítettek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Vetőbúkköny

244-2.2

Vetőrózsaburgonya

Rózsaburgonya

Hópehelyburgonya

legjobb minőségben kapható

Nagybeeskereken

özv. Guttman Jakabné és Fiainál.

Telefon 96. sz.

Telefon 96. sz.

Acélöntvényeket

legolcsóbban szállít,
legjobb minőségben

III III III
Gugler és Forray

Budapest, V., Váci-ut 162.

237-3.2

35.909. szám.

264-2.1

Figyelmeztetés.

A közelgő husvétii ünnepek alkalmából felhívjuk hitközségünk tagjainak figyelmét arra, hogy a fennálló és törvényben levő szabályrendeletek értelmében a

husvétii kenyerek (macot)

előállítására, valamint a macotból előállított liszt és dara árusítása

nem a szabad ipar, hanem a hitközségi autonomia körébe tartozik, és hogy hitközségünk tagjai csakis az általunk feljogosított

Eckstein Samu macot-sütőtől

szerezhetik be szükségletüket.

Figyelmeztetjük tehát a t. hitközségi tagokat, hogy a macotnak, vagy a macotból előállított liszt és darának idegen helyről való behozatalától tartózkodjanak, mert a csomagok beérkezéséről a városi rendőrség esetről-esetre értesítve leendő is, így azon jogunkat, hogy az idegen helyről beszállított fent elősorolt készítményeket hatóságilag elkoboztassuk, a legszigorúbban gyakorolni fogjuk.

Nagybeeskerek, 1909. évi március hó 10-ik napján.

Az izraelita hitközség elöljárósága:

Löffler Jónás,
titkár.

Dr. Mangold Samu,
elnök.

Legelőnyösebb beszerzési forrás

kerékpárok, varrógépek, pneumatik

és az ezekhez való alkatrészek számára. „Janus” kerékpárok 3 évi jótállással 95 koronától feljebb. Kőpeny 4 korona, prima légszövek egy darabban 3 koronától, acetylen lámpák 2 koronától, kerékek csengők 1 koronától, kézi csengők 30 fillértől, fogantyúk 30 fillértől, prima láncok 3 koronától, prima pedálok 3 koronától feljebb. Szabadfutó készítmények, nyeregok, táskák, tengelyek stb. az összes szisztemákhoz, muffok, csövek minden nagyságban stb. stb. legolcsóbban kaphatók. Saját javító, nikkelező és emaillező-műhelyek. Naponként postai szétküldés. Kérje ingyen és díjmentesen nagy és díszes kiállítású katalógusunkat, melyet bárkinek szívesen küld.

MAX SKUTEZKY

kerékpár-importháza Wien, I., Stubenring 6.

235-12.2

Ó H J A J!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek!
Doboz 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybeeskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakoby Armin, Kellner József, 10-13-11 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógyszerészeknél.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított háziájszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhéjnyél, oszónál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óratosak legyünk és csak olyan üveget fogadjuk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest, DE Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindenna szétküldés.

2-29.11

2473. sz. 1909.

219-2.2

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idel temesvári Szent-József

országos vásár

1. évi márc. 18-tól bezárólag márc. 22-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra márc. hó 18-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1909. évi február hó 14-én.

A városi főkapitányságtól:
BEE FERENC, főkapitány.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybeeskereken.

Kalmár és Engel

motor- és gépgyára.

Városi raktár

Budapest, V., Lipót-körút 18.

Gyár és iroda VI., Üteg-utca 19.

Ajánlja ugy a cséplőgépet, mint malomüzemre legegyszerűbb benzinmotorjait, benzinlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás —
kitűnő cséplésért.

Egyedül létező újdonság.

Ezen motorok egyenletes járásaak és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen (123-X-7) kezelhetők.

Árjegyzék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre.

Beodra-Karlovai takaré- és előleg-szövetkezet felszámolás alatt.

Kimutatás

a felszámolás eredményéről.

Főkönyvi lapszám	Szöveg	Bevétel		Kiadás	
		Korona			
121	Pénztári készlet 1909. január 1-én.				
137	Részvénytársaságtól 173. sz. betétért	765	51		
138	Saját tagoktól előlegekért	23255	60		
119	Részjegyűkére 240 a 104 K	5250	—	24960	—
118	Osztalékra: f. évi 240 a 17-22 f. a hátralékra			4132	80
129	Felszámolási költségekre			17	30
				161	01
		29271	11	29271	11

Vagyon vagy teher, felesleg vagy hiány nincs — és ezzel a felszámolást, illetve vagyon felosztást befejeztnek nyilvánítjuk. (261-1.1)

Beodra, 1909. március 4.

Grifaton György,
pénztáros.

Forgách Miklós,
könyvelő.

Beodra-Karlovai takaré- és előleg-szövetkezet felszámolás alatt.
Szloboda Mihály, Lutgé Sándor, Adam Mohaupt,
Czuczity Danilo, Bergenthal József, Spitzer Ignác.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Havlik József, Herodek Károly, Schön Vendel.

Valódi brünni szövetek

az 1909 évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
3*10 m. hosszu 1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (Sabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
elegendő, csak 1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feltele szalonruhához 20 — K-ért, színtűgy felöltözöget, turistakönt, selyem-kamagant stb. stb. gyári árakon küld a mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánérvő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örlást választék. Mielőbb, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

14-x.27